

EU – Suomen tärkein vientimarkkina edelläkävijäksi investoinneissa ja vastuullisessa taloudessa

Teknologiateollisuuden viennistä 56 prosenttia suuntautuu EU:hun. Euroopan on parannettava teollisuutensa kilpailukykyä ja edelläkävijyyttä sekä energiajärjestelmänsä riippumattomuutta ja resilienssiä. Ennen kaikkea on parannettava olosuhteita investoinneille, joita energiamarkkinan ja teollisuuden uudistuminen edellyttää.

Tavoitteen täyttäminen edellyttää merkittäviä kohdistuksia TKI-toimintaan, koulutukseen ja osaamiseen kaikissa jäsenmaissa, uusien teknologioiden ja innovaatioiden nopeampaan ja laajempaan käyttöönottoon sekä investointeihin kannustavaa sääntelyä. EU:n, jäsenmaiden ja yritysten on kaikkien lisättävä merkittävästi investointeja, jotta 3,5 prosentin tavoite BKT:sta T&K-intensiteetistä vuoteen 2030 mennessä saavutetaan ja pystytään parantamaan EU:n teknologista riippumattomuutta.

1. Suomi kokoaan suurempi EU:ssa ja maailmassa – teollisuudelle tilaa uudistua

EU:n teknologian ja vihreän murroksen sääntelyä on valmisteilla tai annettu viime vuosina valtavasti. Nyt EU:ssa ja jäsenvaltioissa tulee keskittyä sääntelyn tehokkaaseen viimeistelyyn ja toimeenpanoon ja avaamaan yrityksille uusia mahdollisuuksia. EU-sääntely tarvitsee tason noston niin vaikutusten arvioinnissa, valmistelussa kuin yhtenäisyyden varmistamisessakin. Tärkeintä on arvioida vaikutukset eurooppalaisten yritysten kilpailukykyyn huolellisesti, vähentää normitulvaa ja asettaa kunnolliset raamit delegoitujen asetusten käyttämiselle.

- Hallituksen on koostettava vuosittain EU-vaikuttamisen strategia, jolla tuetaan Suomen ennakkovaikuttamista. Hallituksen ja teollisuuden yhteistyönä priorisoidaan Suomen kannalta tärkeät eurooppalaiset investointi- ja muut hankkeet sekä tavoitteemme niissä.
- EU-sääntelyllä luodaan edellytykset toimiville markkinoille, jotka kannustavat investointeihin ja parhaiden ratkaisujen viennille Euroopan ja maailman markkinoille.
- Kasvatetaan merkittävästi Suomen kotiuttamaa EU:n TKI-rahoitusta ja edistetään erityisesti pk-yritysten, osallistumista eurooppalaisiin aroverkkoihin varaamalla riittävä rahoitus EU-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen hankkeiden valmisteluun ja hakuprosessien tukipalveluihin yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa.
- Vahvistetaan EU:n seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä Horisontti Eurooppaa, Digitaalista Eurooppaa, Verkkojen Eurooppaa, sekä Euroopan Investointipankin instrumentteja digivihreän kasvun ja innovaatioprosessin edistämiseksi. Innovation Fundia tulee kasvattaa päästöoikeuksien hintakehityksen myötä tukemaan EU:n investointeja kestävään, vähähiiliseen talouteen.
- Pidetään kiinni kilpailupolitiikan ja valtioneuvoston sääntöjen perusperiaatteista ja turvataan kilpailullisuus ja markkinaehtoisuus. Valtioneuvoston sääntöjä joustavoitetaan ainoastaan yhdessä kaikkien jäsenmaiden kesken sovitussa strategisissa erityistapauksissa kuten akkualan, vetytalouden, mikroelektroniikan kohdalla. Myös erityistapauksissa on varmistettava investointien aloja ja ekosysteemejä uudistava vaikutus.
- Suomen on puolustettava jatkossakin omaa verotusoikeuttamme ja päätösvaltaamme kansainvälisen verotuksen uudistuksissa. Globaali veromalli on aina ensisijainen tavoite

esimerkiksi yritys- ja ympäristöverotuksessa. Käyttöön ei tule ottaa eurooppalaisia tai kansallisia, globaalista merkittävästi poikkeavia verotusmalleja.

- Suomi ajaa vahvojen ja riippumattomien valvontaelimien kehittämistä EU-tasolla. Julkisen talouden hoitoon liittyvien sääntöjen on oltava mahdollisimman tarkkarajaisia. EU:n vakaus- ja kasvusopimus uudistetaan siten, että maiden velanhoitokyky huomioidaan nykyistä paremmin.

2. Digitaalinen polku - EU:n suunnannäyttäjänä tieto- ja teknologiapolitiikassa

Datatalous on Euroopalle merkittävä mahdollisuus. Datan kestävä käytön hyödyntämisessä ohjaavana periaatteena ovat toimivat järjestelyt, jotka hyödyttävät tasapuolisesti kaiken kokoisia yrityksiä ja edistävät globaalisti tasapuolisia toimintaedellytyksiä.

- Pk-yritysten digikyvykkyyteen on investoitava laajasti EU:ssa (teollinen data, robotiikka, digitaaliset kaksoiset, langattomat radiotekniikat).
- Asetetaan digivihreälle siirtymälle kunnianhimoiset mittarit. Varmistetaan digivihreälle siirtymälle asetettujen tavoitteiden (Suomen digitaalinen kompassi) kunnianhimoisen toteutus mukaan lukien Tekoäly 4.0-ohjelman ehdotusten toimeenpano.
- Digitalisaation ja datan hyödyntäminen pitää huomioida jatkossa kaikissa EU:n politiikkastrategioissa.

3. Teknologia ratkaisee ilmastonmuutoksen - ennakoitu ja hallittu kaksoissiirtymä

EU:n teollisuuden vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä on huomioitava kustannustehokkuus, markkinaehtoisuus ja teknologianeutraalius. Paras ohjauskeino on edelleen markkinaehtoinen päästökauppa.

- Edellytetään toimialojen vähähiilisyystiekarttoja ja niiden toimeenpanoa koko EU:n tasolla.
- Asetetaan kansainväliset standardit digivetoiselle päästöjen vähentämiselle.
- Luodaan EU:n sääntelyllä markkinamekanismi vastuullisuudelle – perustuen digitaalisen tuotepassiin.
- Hiilivuotoa tulee ehkäistä päästöoikeuksien tiukan ilmaisjaon ja sähköistämistuen avulla ja ennen muuta päästökaupan pelisäännöillä.
- Energiankulutukselle ei tule asettaa kattoa yhteiskunnan sähköistyessä – uusiutuvaa energiaa tulee pystyä säilömään esimerkiksi vetyyn.
- Energiaverotuksen tulee olla synkronoitu päästökauppajärjestelmän kanssa siten, ettei päästökaupan piirissä olevilta hyödykkeiltä peritä hiilidioksidiveroa. Säilytetään kansallinen liikkumavara energiaverotuksessa. (ETD)

Lisätietoja:

Jussi Mäkinen
Johtaja, EU-regulaatio
040 900 3066

Mervi Karikorpi
Päällikkö, EU:n innovaatio- ja teollisuuspolitiikka
040 78419801

Kimmo Järvinen
Toimitusjohtaja, Metallinjalostajat ry,
Head of Brussels Office
043 825 7642

Henrique Laitenberger
Head of EU Affairs
040 353 1326